

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 20 kwietnia 2016 r. Sąd Rejonowy w Sieradzu w sprawie z powództwa D. K. przeciwko Ł. Ł., o zapłatę 2.546,10 zł, oddalił powództwo oraz zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 600,00 złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego. Przedmiotowe orzeczenie Sąd I instancji oparł na następujących ustaleniach faktycznych: w pozwie z dnia 13 września 2015 r. powód D. K. domagał się od pozwanego Ł. Ł. w ramach elektronicznego postępowania upominawczego zapłaty kwoty 2.546,10 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 8 czerwca 2014 r. do dnia zapłaty oraz zasądzenia kosztów postępowania. Dochodzona należność stanowiła wynagrodzenie (przewoźne) za usługę transportową jaką strona powodowa wykonywała na zlecenie Ł. Ł.. Nakazem zapłaty wydanym w dniu 6 października 2015 r. w elektronicznym postępowaniu upominawczym w sprawie o sygnaturze akt VI Ne - e 1788359/15 Sąd Rejonowy Lublin - Zachód w Lublinie uwzględnił żądanie pozwu, jednakże orzeczenie to - na skutek sprzeciwu Ł. Ł. - utraciło moc (art. 505 § 1 kpc). Pozwany Ł. Ł. w złożonym środku zaskarżenia jak również w dalszym toku postępowania nie uznał żądania D. K. i wniósł o jego oddalenie. Strona pozwana, nie kwestionując faktu wykonania przez D. K. na jej rzecz usługi transportowej, podniosła zarzut przedawnienia dochodzonego roszczenia. Strony procesu pozostawały w stosunkach gospodarczych. W ramach występującej pomiędzy nimi współpracy strona pozwana - w dniu 26 maja 2014 r. - zleciła D. K. wykonanie usługi transportowej. W oparciu o zlecenie Ł. Ł. powód zobowiązany był wykonać transport ładunku (ziarna) w ilości 10,5 tony (14 palet) na trasie międzynarodowej. Stosownie do treści zlecenia transportowego, załadunek przewożonego towaru miał się odbyć w miejscowości L. (N. (...)) w dniu 26 maja 2014 r. zaś jego rozładunek - w miejscowości O. (P. (...)) w dniu 30 maja 2014 r. Strony tego procesu ustaliły wynagrodzenie należne D. K. za wykonaną usługę transportową na poziomie kwoty 500,00 € (euro) netto przy czym należność ta miała zostać uregulowana przez Ł. Ł. w terminie 30 dni od daty dostarczenia faktury wraz z kompletem dokumentów potwierdzających zdanie ładunku bez zastrzeżeń - pod warunkiem jednak, iż takie dokumenty zostaną dostarczone Ł. Ł. w okresie 14 dni od odbioru przesyłki przez jej adresata; o ile bowiem dokument rozliczeniowy wraz z innymi dokumentami przewozowymi zostałby dostarczony zamawiającemu (pозwanemu) po upływie 14. dni od odbioru przesyłki, termin płatności należności wynikającej z faktury miał ulec przedłużeniu do 60. dni natomiast w sytuacji przekroczenia terminu dostarczenia dokumentów przewozowych powyżej 21. dni - płatność należności przewozowej (która miała zostać obniżona o 10 %) miała zostać dokonana w ciągu 60. dni. D. K. wykonał zleconą mu usługę transportową - adresat przesyłki (Ł. Ł.) odebrał ją w dniu 31 maja 2014 r. W dniu 31 maja 2014 r. strona powodowa wystawiła dokument rozliczeniowy, w treści którego obciążyla Ł. Ł. kwotą 615,00 € (euro) brutto tytułem wynagrodzenia za przewóz objęty zleceniem transportowym nr (...) określając termin płatności tej należności na dzień 7 czerwca 2014 r. przy zastosowaniu kursu waluty euro Narodowego Banku Polskiego z dnia 30 maja 2014 r. W piśmie z dnia 5 maja 2015 r. podmiot określony jako wierzyciel ((...) w K.) wezwał Ł. Ł. - odwołując się do dokumentu rozliczeniowego VAT nr (...) - do zapłaty kwoty 2.546,10 zł z tytułu jazdy bez ważnego biletu w (...) I." wyznaczając termin na uczynienie zadość temu żądaniu do dnia 11 maja 2015 r. oraz zagrażając - w przypadku braku zapłaty w wyznaczonym terminie - wystąpieniem na drogę postępowania sądowego oraz przekazaniem informacji o zadłużeniu do rejestru dłużników (...)Spółka Akcyjna w W.. W tak określonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy wskazał, że kontrakt jaki został zawarty pomiędzy D. K. a Ł. Ł. winien być kwalifikowany jako umowa przewozu, do której materialnoprawnej oceny - z racji międzynarodowego charakteru wykonywanego przewozu - powinny znaleźć zastosowanie przepisy Konwencji o umowie międzynarodowego przewozu drogowego towarów (CMR) sporządzonej w Genewie w dniu 19 maja 1956 r. (Dz. U. z 1962 r., Nr 49, poz. 238 z późn. zm.). Stosownie bowiem do treści art. 1 ust. 1 Konwencji, ma ona zastosowanie do wszelkiej umowy o zarobkowy przewóz drogowy pojazdami, niezależnie od miejsca i przynależności państwowej stron, jeżeli miejsce przyjęcia przesyłki do przewozu i miejsca przewidziane dla jej dostawy, stosownie do ich oznaczenia w umowie, znajdują się w dwóch różnych krajach, z których przynajmniej jeden jest krajem umawiającym się. Mając na względzie postanowienia umowy stron, których odzwierciedleniem jest treść zlecenia transportowego oraz międzynarodowego listu przewozowego CMR, stwierdzić trzeba iż przewóz stanowiący przedmiot niniejszego postępowania odbywał się na trasie pomiędzy miejscowościami L. (N. (...)) a O. (P. (...)). Biorąc pod uwagę tę okoliczność, iż transport wykonywany przez D. K. miał zarobkowy charakter i odbywał

się pojazdem drogowym zaś zarówno N. (...) (od dnia 7 listopada 1961 r.) jak i P. (...) (od dnia 13 czerwca 1962 r.) są stronami Konwencji CMR, fakt jego oceny z zastosowaniem postanowień ostatnio wskazanego aktu prawnego nie może budzić wątpliwości. W okolicznościach niniejszej sprawy ocena zasadności żądania D. K. - zważywszy zastosowany przez pozwanego sposób jego obrony przed roszczeniem strony powodowej - powinna zostać dokonana przy uwzględnieniu podniesionego przez Ł. Ł. zarzutu przedawnienia roszczenia. Dla takiej oceny wystarczającym bowiem jest zgłoszenie przez pozwanego zarzutu przedawnienia roszczenia nawet jeżeli - tak jak w okolicznościach przedmiotowego postępowania - błędnie została przez niego określona materialnoprawna podstawa żądania pozwu, wynikający z takiego rozumowania termin przedawnienia roszczenia (choć w niniejszej sprawie jest on tożsamy na gruncie przepisów mających zastosowanie do oceny zawartej przez strony umowy przewozu oraz norm prawnych, aczkolwiek błędnie, powoływanych przez Ł. Ł.) oraz zdarzenie inicjujące jego bieg. Oczywistym jest, iż - z racji poddania zawartej przez D. K. i Ł. Ł. umowy przewozu reżimowi jej materialnoprawnej oceny przy zastosowaniu przepisów Konwencji CMR, zasadność zarzutu przedawnienia - wobec uregulowania tej instytucji w przepisach Konwencji CMR - także podlega weryfikacji w oparciu o postanowienia tego aktu prawnego. W myśl jego przepisu art. 32 ust. 1, roszczenia które mogą wynikać z przewozów podlegających Konwencji CMR, przedawniają się po upływie jednego roku zaś w odniesieniu do roszczeń o zapłatę przewoźnego przedawnienie biegnie począwszy od upływu trzymiesięcznego terminu od dnia zawarcia umowy przewozu. Odnosząc te regulacje do okoliczności niniejszej sprawy - zważywszy fakt, iż umowa przewozu zawarta została w dniu 26 maja 2014 r., roszczenie o zapłatę przewoźnego uległo przedawnieniu z upływem 27 sierpnia 2015 r. - do tego czasu nie wystąpiło bowiem żadne zdarzenie (przynajmniej D. K. tego nie wykazał) skutkujące zawieszeniem czy też przerwaniem biegu przedawnienia. Biorąc pod uwagę tę okoliczność, iż - prowadzące do przerwania biegu przedawnienia (art. 123 § 1 pkt 1 kc) - wytoczenie powództwa w niniejszej sprawie nastąpiło w dniu 13 września 2015 r., jako dokonane w czasie kiedy roszczenie strony powodowej było już przedawnione, nie mogło prowadzić do przerwania biegu przedawnienia. Skuteczność zarzutu przedawnienia prowadzić musi do oddalenia żądania D. K.. Z kolei taki wynik procesu uzasadnia uznanie powoda D. K. za podmiot przegrywający sprawę i w konsekwencji za zobowiązanego - w świetle przepisu art. 98 § 1 i § 3 kpc w zw. z art. 99 kpc - do zwrotu kosztów jakie zostały poniesione przez Ł. Ł.. Te ostatnie należności obejmują wynagrodzenie pełnomocnika procesowego strony pozwanej, którego wysokość (kwota 600,00 zł) została określona w oparciu o przepis § 6 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 490 z późn. zm.) w zw. z § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 1804 z późn. zm.).

Powyższe orzeczenie w całości apelacją zaskarżył powód, który zarzucając rozstrzygnięciu:

1. naruszenie prawa materialnego, a to:

a) art. 32 ust 1 Konwencji o umowie międzynarodowego przewozu drogowego towarów (CMR), poprzez jego niewłaściwą wykładnię polegającą na przyjęciu, że zachowanie polegające na zwodzeniu, co do terminu i sposobu zapłaty a ponadto podmiotu zobowiązanego do jej dokonania przy wykorzystaniu wskazanych powiązań osobowych nie stanowi złego zamiaru, wskutek czego doszło do niezastosowania zd. 2 przepisu odnoszącego się do wydłużonego terminu przedawnienia roszczeń mogących wynikać z przewozu do lat trzech,

b) art. 5 kc poprzez jego niezastosowanie i uznanie, że zarzut przedawnienia podniesiony w toku postępowania przez pozwanego należało uznać za skuteczny, mimo że był sprzeczny z zasadami współzycia społecznego w szczególności mając na względzie zachowanie pozwanego, które wskazuje że działał on z zamiarem bezpośrednim pokrzywdzenia powoda;

1. błąd w ustaleniach faktycznych mający wpływ na treść wyroku polegający na sprzecznym z zasadami logiki i doświadczeniem życiowym wnioskowaniu, jakoby roszczenie powoda uległo przedawnieniu podczas gdy działanie pozwanego było nacechowane umyślnym działaniem zmierzającym do uzyskania korzyści majątkowej kosztem powoda w konsekwencji termin przedawnienia roszczenia wynosi 3 lata w konsekwencji niezasadne uznanie, że brak jest podstaw do zasądzenia kwoty żądanej pozwem,

wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia zasądzenie kwoty żądanej pozwem, zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje, ewentualnie zaś o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powoda podlegała oddaleniu jako niezasadna. Odnosząc się w pierwszej kolejności do drugiego z zarzutów przytoczonych w apelacji, a mianowicie błędu w ustaleniach faktycznych, wskazać należy, że zarzut ten został sformułowany w sposób nieprawidłowy, bowiem aspekt istnienia przesłanek i podstaw pozwalających na zastosowanie określonego terminu przedawnienia czy też wystąpienia samego przedawnienia roszczenia należy do kategorii oceny prawa materialnego. Na płaszczyźnie zaś oceny błędnego ustalenia stanu faktycznego wskazanego wyżej zakresu zaskarżenia, podniesiony w apelacji zarzut nie zasługiwał na uwzględnienie.

Również zarzuty naruszenia prawa materialnego nie zasługiwały na uwzględnienie. Zgodnie z brzmieniem art. 32 Konwencji o umowie międzynarodowego przewozu drogowego towarów (CMR) z dnia 19 maja 1956r. (Dz.U. 1962 Nr 49, poz. 238 ze zm.) roszczenia, które mogą wynikać z przewozów podlegających niniejszej Konwencji, przedawniają się po upływie jednego roku. Jednak w przypadku złego zamiaru lub niedbalstwa, które według prawa obowiązującego sąd rozpatrujący sprawę uważane jest za równoznaczne ze złym zamiarem, termin przedawnienia wynosi trzy lata. Przedawnienie biegnie:

- a) w przypadkach częściowego zaginięcia, uszkodzenia lub opóźnienia dostawy - począwszy od dnia wydania;
- b) w przypadkach całkowitego zaginięcia - począwszy od trzydziestego dnia po upływie umówionego terminu dostawy, albo, jeżeli termin nie był umówiony - począwszy od sześćdziesiątego dnia po przyjęciu towaru przez przewoźnika;
- c) we wszystkich innych przypadkach - począwszy od upływu trzymiesięcznego terminu od dnia zawarcia umowy przewozu.

Roszczenie przedawnione nie może być więcej podnoszone, nawet w postaci wzajemnego powództwa lub zarzutu [art. 32 ust. 4 Konwencji].

W ocenie Sądu Okręgowego zgromadzony w sprawie materiał dowodowy oraz ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd I instancji, które co należy szczególnie podkreślić, nie zostały zakwestionowane przez powoda, nie dawały podstaw do przyjęcia, że zachowanie, działania bądź zaniechania pozwanego należało zakwalifikować na nacechowane niedbalstwem bądź pozwalające na przypisanie mu złego zamiaru w niespełnieniu spornego świadczenia pieniężnego. Zachowanie stron procesu należało ocenić na płaszczyźnie profesjonalnego charakteru ich działalności oraz faktu, że dochodzone roszczenie pozostawało w związku z każdą z tych działalności, jak również w kontekście istniejącej między stronami współpracy. Powód mając świadomość, że przysługujące mu względem pozwanego roszczenie stało się wymagalne w czerwcu 2014 roku, z niewiadomych przyczyn, nie podjął jakichkolwiek czynności formalnych zmierzających do odzyskania przysługującej mu wierzytelności. Dopiero po upływie blisko roku zostało skierowane przez firmę windykacyjną do pozwanego wezwanie do zapłaty, przy czym nie mogło ono wyrzeć jakiegokolwiek, a przynajmniej zamierzonego przez powoda efektu, bowiem w wezwaniu powyższym został oznaczony abstrakcyjny tytuł czy podstawa faktyczna wskazanego w wezwaniu roszczenia. Skoro zatem powód nie udowodnił, aby działania pozwanego w aspekcie braku zapłaty należności za wykonany przewóz miało cechy niedbalstwa bądź złej woli, nie można przyjąć innego niż roczny terminu przedawnienia dochodzonego roszczenia. Przepis art. 32 konwencji stanowi samodzielną podstawę określając termin przedawnienia roszczenia, wobec czego dla oceny podstaw prawnych zastosowania tego przepisu nie mogą mieć zastosowania przepisy ogólne, w tym przepis art. 5 k.c.

Skoro zatem, zgodnie z prawidłową oceną dokonaną przez Sąd I instancji, roszczenie powoda uległo przedawnieniu to nie mogło być więcej podnoszone, nawet w postaci wzajemnego powództwa lub zarzutu zgodnie z art. 32 ust. 4 Konwencji.

Mając na uwadze powyższe apelacja powoda jako niezasadna podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.